

Nr 40

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 12 januari 1962 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 56, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Beträffande propositionens huvudsakliga innehåll må här anföras följande.

I propositionen framlägges på grundval av ett av skattelagssakkunniga avgivet betänkande förslag till bestämmelser om rätt till avdrag för värdeminskning å täckdikningsanläggningar och skogsvägar vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet. I fråga om täckdikningsanläggningar föreslås att hela kostnaden och i fråga om skogsvägar en tredjedel av kostnaden får avskrivas med tio procent per år.

De nya bestämmelserna är avsedda att tillämpas första gången vid 1963 års taxering.

Det ovannämnda författningsförslaget är av följande lydelse.

Förslag till

lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Härigenom förordnas, att 22 § 1 mom. samt punkt 2 och punkt 7 av anvisningarna till samma paragraf kommunalskattelagen den 28 september 1928¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

22 §.

22 §.

1 m o m. Från bruttointäkten
— — — såsom för:
allt, som — — — mera sådant;

1 m o m. Från bruttointäkten
— — — såsom för:
allt, som — — — mera sådant;

¹ Senaste lydelse av 22 § 1 mom. se 1959:127 samt av punkt 2 av anvisningarna till 22 § se 1951:790.

(Nuvarande lydelse)

vårdeminskning, som till jordbruket eller dess binäringar eller till skogsbruket hörande driftbyggnader, däri inbegripna för driften nödiga bostadsbyggnader, äro underkastade;

undantagsförmåner, pensioner,
— — — tillhörande fördelningsledningar.

Har skog — — — tidigare medgivits.

Har växande — — — av upplåtelsen.

Hemmavarande barn, — — — tillhöra arbetspersonalen.

Har sambruksförening — — — nämnda gottgörelse.

Anvisningar

till 22 §.

2. Avdrag medgives — — — anvisningarna till 29 §).

Såsom för — — — nödig bostadsbyggnad.

Fasta maskiner — — — första stycket.

Därest inkomst — — — om jordbruksfastighet.

(Föreslagen lydelse)

vårdeminskning, som till jordbruket eller dess binäringar eller till skogsbruket hörande driftbyggnader, däri inbegripna för driften nödiga bostadsbyggnader, äro underkastade, *ävensom vårdeminskning å täckdikningsanläggningar och skogsvägar;*

undantagsförmåner, pensioner,
— — — tillhörande fördelningsledningar.

Har skog — — — tidigare medgivits.

Har växande — — — av upplåtelsen.

Hemmavarande barn, — — — tillhöra arbetspersonalen.

Har sambruksförening — — — nämnda gottgörelse.

Anvisningar

till 22 §.

2 a. Avdrag medgives — — — anvisningarna till 29 §).

Såsom för — — — nödig bostadsbyggnad.

Fasta maskiner — — — första stycket.

Därest inkomst — — — om jordbruksfastighet.

b. Avdrag medgives i form av årliga vårdeminskningsskattavdrag för sådan kostnad för täckdikningsanläggning som bestritts av den skattskyldige och avser arbete, vilket utförts under tid han ägt fastigheten och vilket icke utgjort reparation eller underhåll. Avdraget skall beräknas enligt avskrivningsplan och för år räknat utgöra tio procent av kostnaden, ändå att anläggningens varaktighetstid är längre eller kortare än tio år. Motsvarande skall gälla i fråga om kostnad för skogsväg, dock att endast en tredjedel av sådan kostnad må utgöra underlag vid beräkandet av de årliga vårdeminskningsskattavdragen.

Har fastighet övergått till ny ägare annorledes än genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, får den nye ägaren åtnjuta de vårdeminskningsskattavdrag för täckdikningsanläggningar

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

och skogsvägar å fastigheten som skulle hava tillkommit förre ägaren om denne fortfarande ägt fastigheten. I övriga fall då fastighet övergått till ny ägare, får överlåtaren göra avdrag för vad som i beskattningsavseende kvarstår oavskrivet av den kostnad för täckdikningsanläggningar och skogsvägar, vilken må avdragas genom årliga värdeminskningsskattavdrag.

I täckdikningsanläggning inbegripas även täckta avlopp i direkt anslutning till täckdikning, dock ej huvudavlopp.

Med skogsväg förstås sådan väg av mera varaktig beskaffenhet, som huvudsakligen är avsedd för skogsbrukets personal- och materieltransporter samt för utforsling av skogsprodukter från skog, ävensom till dylik väg direkt ansluten bro eller annan transportanläggning, som icke hänföres till byggnad.

7. Kostnad för istandsättande eller omläggning av förut anlagd täckdikning är icke till någon del att hänföra till avdragsgill underhållskostnad.

7. Till avdragsgill underhållskostnad räknas, bland annat, även kostnad för istandsättande eller omläggning av förut anlagd täckdikning, varemot avdrag icke får ske för nyanläggning av täckdikning. Därest omläggning av täckdikning på grund av användande av dyrbarare material än det förut befintliga är till viss del att hänföra till grundförbättring, får avdrag ej ske för mer än vad en omläggning med enahanda material som det gamla skulle kostat.

Skyddsdikning å — — — skogsmarkens försumpning m. m.

Skyddsdikning å — — — skogsmarkens försumpning m. m.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola äga tillämpning i fråga om 1962 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1962 och tidigare år.

I samband med lagens ikraftträdande skall beträffande skattskyldig, som äger jordbruksfastighet vid utgången av det beskattningsår, för vilket taxering i första instans verkställs år 1963 eller — om den skattskyldige på grund av omläggning av räkenskapsår icke taxerats för inkomst av fastigheten nämnda år — år 1964, följande iakttagas.

Om den skattskyldige under de beskattningsår, för vilka taxering i första

instans verkställt åren 1961 och 1962, haft kostnader för nyanläggning och förbättring av täckdikning och om han visar, att arbetena utförts under den tid han ägt fastigheten samt att kostnaderna bestritts av honom själv och att avdrag för desamma icke till någon del åtnjutits vid taxeringen, må vid 1963 års taxering eller, vid omläggning av räkenskapsår, 1964 års taxering kostnaderna med följande andel upptagas såsom oavskriven anläggningskostnad, nämligen såvitt angår det beskattningsår, för vilket taxering i första instans verkställt år 1961, en tredjedel och såvitt angår det beskattningsår, för vilket taxering i första instans verkställt år 1962, två tredjedelar. Avdrag för sådan oavskriven anläggningskostnad må åtnjutas i form av årliga värdeminskingsavdrag med tio procent för år räknat av kostnaden. Om fastighet sedan oavskriven anläggningskostnad beräknats övergår till ny ägare, skola bestämmelserna i punkt 2 b andra stycket anvisningarna till 22 § äga motsvarande tillämpning i fråga om värdeminskingsavdrag varom nu är fråga.

Vad nu sagts skall gälla även beträffande kostnad för nyanläggning och förbättring av skogsvägar; dock att den andel, som får upptagas som oavskriven anläggningskostnad, skall beräknas å en tredjedel av kostnaden under nämnda beskattningsår.

Till utskottet har hänvisats följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen

I) de likalydande motionerna I: 565 av herr *Bengtson m. fl.* och II: 685 av herr *Hedlund m. fl.*, vari hemställt, att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 56 måtte besluta, att avskrivningsunderlaget för värdeminskingsavdrag för skogsvägar måtte utgöra två tredjedelar av kostnaden för anläggningen efter avdrag för i förekommande fall utgående statsbidrag, samt antaga följande förslag till ändring av punkten 2 b. av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen:

»2 b. Avdrag medgives — — — (lika med propositionen) — — — kortare än tio år. Motsvarande skall gälla i fråga om kostnad för skogsväg, dock att endast två tredjedelar av sådan kostnad må utgöra underlag vid beräkandet av de årliga värdeminskingsavdragen.

Har fastighet — — — (lika med propositionen) — — — årliga värdeminskingsavdrag.

I täckdikningsanläggning — — — — (lika med propositionen) — — — dock ej huvudavlopp.

Med skogsväg förstås — — — (lika med propositionen) — — — hänföres till byggnad.»;

II) de likalydande motionerna I: 566 av herr *Eskilsson m. fl.* och II: 687 av herr *Nilsson* i Svalöv *m. fl.*, vari hemställt,

1) att riksdagen måtte antaga det vid propositionen nr 56 fogade förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen med de ändringar, att *dels* avskrivningsunderlaget för skogsvägar bestämmes till två tredjedelar av anläggningskostnaden och *dels* avskrivning för beskattningsåren 1960 och 1961 medgives i förhållande till de totala kostnaderna för täckdikningsanläggningar och två tredjedelar av kostnaderna för skogsvägar;

2) att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till härför erforderlig ändring i författningstexten;

III) de likalydande motionerna I: 567 av herrar *Nils-Eric Gustafsson* och *Sundin* samt II: 683 av herrar *Fälldin* och *Antonsson*, vari hemställts, att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 56 måtte besluta,

1) att skattskyldig, som icke kan utnyttja värdeminskningsavdrag för täckdikningsanläggningar och skogsvägar för beskattningsår enligt avskrivningsplanen, må äga rätt att förskjuta avdraget till senare beskattningsår;

2) att nyanläggning av täckdikning och skogsvägar, som verkställts under beskattningsår, beträffande vilka taxering i första instans verkställts åren 1958—1962, må medföra rätt till värdeminskningsavdrag på sätt som skattelagssakkunniga föreslagit, dock att i fråga om skogsvägar två tredjedelar av sådan kostnad skall anses som nyanläggningskostnad; samt

att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till erforderlig författningstext;

IV) de likalydande motionerna I: 568 av herr *Nils Theodor Larsson m. fl.* och II: 684 av herr *Hansson* i Önnarp *m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 56 måtte besluta att punkten 2 b. av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen erhåller följande lydelse:

»2 b. Avdrag medgives — — — (lika med propositionen) — — — årliga värdeminskningsavdragen.

Har fastighet övergått — — — (lika med propositionen) — — — årliga värdeminskningsavdrag.

I täckdikningsanläggning inbegripas även täckta avlopp i direkt anslutning till täckdikning.

Med skogsväg — — — (lika med propositionen) — — — hänföres till byggnad»;

V) de likalydande motionerna I: 569 av herr *Olofsson m. fl.* och II: 682 av herr *Antby m. fl.*, vari hemställts, »att riksdagen med ändring av vad Kungl. Maj:t föreslagit i proposition nr 56 måtte besluta

a) att avskrivningsunderlaget för anläggning av skogsväg måtte bestämmas till två tredjedelar av kostnaden i stället för i propositionen föreslagna en tredjedel, samt

b) att i fråga om avskrivning å såväl täckdikningsanläggning som skogsväg en på visst år fallande icke utnyttjad avskrivningsdel må utnyttjas under något senare år under avskrivningsperioden»; ävensom

VI) de likalydande motionerna I: 570 av herr *Widén* samt II: 686 av herrar *Jönsson* i Ingemarsgården och *Larsson* i Norderön, vari hemställts, att riksdagen med ändring av vad Kungl. Maj:t föreslagit i propositionen nr 56 måtte besluta,

1) att rätt till avdrag för anläggande av skogsväg skall föreligga med hela anläggningskostnaden i den mån den bestritts av den skattskyldige,

2) att ifrågavarande kostnad skall efter den skattskyldiges eget val få avdragas antingen på en gång eller under en tidsperiod av fem år efter skogsvägens färdigställande, samt

att vederbörande utskott måtte utforma den ändrade lagtext, som föranledes av förslagen.

Till behandling i detta sammanhang har utskottet jämväl upptagit följande vid riksdagens början väckta, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 342 av herr *Ringaby m. fl.* och II: 416 av herr *Magnusson* i *Tumhult m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om förslag till sådan ändring i kommunalskattelagen, att avdragsrätt i någon form kan beviljas för nyanläggning genom skogsplantering; samt

2) motionen II: 605 av herr *Börjesson* i *Glömminge m. fl.*, vari hemställts, »att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning och förslag att ombyggnads- och iståndsättningskostnader för enskild utfartsväg för den enskilda fastigheten skall vara avdragsgilla vid beskattning av inkomst från fastigheten».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna I: 342, I: 567, II: 605, II: 682, II: 684, II: 685, II: 686 och II: 687.

Rörande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

- I. Inledning, s. 5—7.
- II. Huvudlinjer i förslaget, s. 7—38.
- III. Täckdikningsanläggningar, s. 38—60.
- IV. Skogsvägar, s. 60—82.
- V. Ikraftträdandebestämmelser, s. 83—92.

I anledning av propositionen har till utskottet ingivits en skrivelse från *Sveriges lantbruksförbund*, vari hemställts om viss ändring av ikraftträdandebestämmelserna till den föreslagna lagstiftningen.

Av innehållet i de förevarande motionerna må här återges följande.

Till stöd för yrkandet om avdragsrätt för nyanlagd skogsplantering anföres i *motionerna I: 342 och II: 416* bl. a. De åtgärder i skogsvårdande syfte, för vilka avdragsrätt medgives, finns angivna i 22 § 1 mom. kommunalskattelagen, där det bl. a. talas om »skyddsdikning» och »skogskultur». Vad som menas med begreppet skogskultur är inte klart utsagt, men enligt flera rättsfall är det numera tydligt uttalat, att avdragsrätt inte föreligger för skogsplantering på marker, där det tidigare inte vuxit skog. Sådana skogsplanteringar är alltså att jämställa med nyanläggning. Beträf-

fande skyddsdikning är denna också en ren nyanläggning med syfte att inte endast bibehålla utan även öka skogsproduktionen, men här medgives dock avdragsrätt med hela kostnaden.

Önskvärt vore att all skogsplantering bedömdes på samma sätt, i all synnerhet som den vilken utfört arbetet praktiskt taget aldrig själv får någon ekonomisk vinning av åtgärden. Som bekant är de första gallringarna i en nyplantering efter ca 20 år också att betrakta som en skogsvårdande åtgärd utan omedelbar ekonomisk vinst. Nyanläggning i form av skogsplantering har alltså en helt annat karaktär än andra nyanläggningar vad gäller det ekonomiska utbytet. Enligt motionärernas uppfattning bör därför all skogsplantering vara avdragsgill med hela kostnaden och i skattehänseende alltså jämställd med nyanläggning av diken och vägar enligt skattelags-sakkunnigas förslag.

I *motionerna I: 565 och II: 685* framhåller motionärerna beträffande avskrivningsunderlaget för skogsvägar bl. a., att en omständighet, som icke tillräckligt framhållits, är att anläggandet av skogsbilvägar ökar den skattskyldiges omedelbara intäkter och att avdrag av denna anledning bör medgivas. Kostnaderna för vägs byggande betyder därvid icke alltid ökning av kapitaltillgångens värde med motsvarande belopp. Skatt på bilar och drivmedel borde i princip restitueras i den mån skatten belöper på körningar på egna skogsvägar. En praktisk form för sådan restitution synes emellertid vara svår att åstadkomma. Skogsägaren bör därför beredas lättnader i form av avdrag för vägbyggnadskostnader vid beskattningen. En alldeles särskild vikt bör läggas vid det förhållandet att den tekniska utvecklingen på transportområdet är mycket snabb och synes fortgå i alltmer accelererat tempo. Kostnaderna för vägbyggnad har därför alltmer fått karaktären av driftkostnad. Då man summerar de olika skäl, som talar för det berättigade i värdeminskningsskatt för skogsvägsbyggnadskostnad, synes det uppenbart, att avskrivningsunderlaget bör vara väsentligt högre än en tredjedel. Även en fördubbling därav till två tredjedelar förutsätter, att de skogsvägar, som bygges inom de närmaste åren, kommer att motsvara 1970-talets krav till betydande del av sitt ursprungsvärde.

Det skattemässiga avdragsbeloppet för skogsägarna vid genomförande av förslaget i propositionen har beräknats uppgå till 6,9 milj. kronor under det första året för att därefter stiga successivt under 10 år till 13 milj. kronor om året. Det däremot svarande skattebortfallet skulle under samma år stiga från 2 till 4 milj. kronor om året. Om avskrivningsunderlaget i stället fastställs till två tredjedelar av kostnaden, skulle skattebortfallet stiga från 4 till 8 milj. kronor om året. Därvid har emellertid icke räknats med den inkomsthöjande och därmed skattehöjande effekt, som en stimulans av skogsvägsbyggandet skulle medföra för skogsbruket och skogsindustrin. Denna ökning av intäkterna torde komma att mer än väl uppväga det skattebortfall, som skattelagssakkunniga framräknat.

Som motivering för yrkandena i *motionerna I: 566 och II: 687* anföres bl. a. följande. I jämförelse med den metod som hittills tillämpats, näm-

ligen att medgiva avdrag för skogsvägar med 8 kronor per löpmeter för det beskattningsår utgiften avsett, kan förslaget, som begränsar avskrivningsunderlaget till 1/3 av kostnaden, sägas utgöra en försämring. Fördelningen i tiden på 10 år av allenast 1/3 av anläggningskostnaden ger ett mindre avdrag även i det fall, att tredjedelen motsvarar de åtta kronorna. Det hör vidare uppmärksammas, att då statsbidrag utgått för anläggande av skogsväg, 8-kronorsavdraget tillämpats oavkortat, varför förslaget även i detta hänseende ger ett sämre resultat. Motionärerna framhåller vidare att den speciella verksamhet, som skogsbruket utgör, ger anläggandet av skogsvägarna en annan ekonomisk karaktär än vad som regelmässigt förstås med grundförbättring. Anläggandet av skogsvägar är i särskild grad förknippat med själva produktionen och äger ofta i och för sig icke något värde. De skäl som åberopats för en begränsning av avskrivningsunderlaget är därför mindre för skogsvägarnas del än då fråga är om annan grundförbättring. Anläggningskostnaden bör till större delen inräknas i avskrivningsunderlaget för att inte åstadkomma ett avskrivningssystem, som i ekonomiskt hänseende ger sämre resultat än det hittills tillämpade. Motionärerna föreslår därför, att avskrivningsunderlaget bestämmes åtminstone till 2/3.

Till skillnad från de sakkunnigas förslag innebär propositionen, att övergångsbestämmelserna begränsas att avse allenast två år, nämligen beskattningsåren 1960 och 1961. I och för sig hade det varit önskvärt med en mjukare övergång. Med hänsyn till de i propositionen åberopade administrativa förhållandena är motionärerna emellertid beredda att godtaga den föreslagna övergångstiden. Däremot finner motionärerna begränsningen av avskrivningsunderlaget för de två beskattningsåren vara för snäv. Den minskning av kommunalskatteunderlaget, som departementschefen ansett sig böra beakta, blir enligt motionärernas mening relativt sett väsentligt mindre än vad som förmodas i propositionen. Ersättningsanskaffningsprincipens slopande innebär i och för sig en höjning av skatteunderlaget, vilken under övergångstiden torde överstiga minskningen genom avskrivningsrätten. Vid oförändrad lagstiftning och praxis skulle underlaget alltid ha minskats mer än vad som blir följden av förslaget, även om de två nämnda beskattningsårens avskrivningsunderlag helt medräknas. Motionärerna anser sig därför med skäligt beaktande av kommunernas intressen böra föreslå, att någon reduktion av avskrivningsunderlaget för beskattningsåren 1960 och 1961 icke sker i vidare mån än som följer av huvudregeln.

Motionärerna i *motionerna I: 567 och II: 683* framhåller, att om skattskyldig inte kan utnyttja det på beskattningsåret enligt avskrivningsplanen belöpande avdraget, skall han enligt förslaget i propositionen inte ha rätt att förskjuta avdraget till ett följande beskattningsår. I regel torde en avskrivning med 10 procent kunna utnyttjas årligen under 10-årsperioden. Skulle så undantagsvis inte bli fallet, kan avdraget åtnjutas ett senare år i form av förlustavdrag. Förlustutjämningen, som bl. a. innebär bortfall av rätten

till förlustavdrag vid förlust, som ej uppgår till 1 000 kronor, kan emellertid medföra, att värdeminskningssavdraget under ett eller flera år under 10-årsperioden inte kan utnyttjas. Det synes därför nödvändigt, att den skattskyldige medges rätt att förskjuta värdeminskningssavdrag, som inte kunnat utnyttjas det avsedda beskattningsåret, till senare beskattningsår. Bestämmelser härom bör kunna utformas på samma sätt som skett beträffande maskiner och andra inventarier i anvisningarna till 29 § kommunal-skattelagen.

I propositionen har övergångstiden minskats från av skattelagssakkunniga föreslagna fem år till två år. Departementschefen förordar, att viss andel av kostnader för täckdikning och skogsvägar, som avser tiden före ikraftträdandet, skall få avskrivas endast om nyanläggningen verkställdes åren 1960 eller 1961. Enligt motionärernas mening bör emellertid rätten till avskrivning gälla nyanläggningar, som verkställdes under en övergångstid av fem år på sätt skattelagssakkunniga föreslagit, varvid dock den andel, som får upptagas som oavskriven anläggningskostnad i fråga om skogsväg, bör beräknas på två tredjedelar av kostnaden under beskattningsåret i enlighet med vad som i andra motioner förordas beträffande avskrivningsunderlaget för skogsvägarna.

I *motionerna I: 568 och II: 684* framhålles, att täckdikning rent allmänt sett är att hänföra till åtgärd inom den egna fastigheten för dränering i åker, medan övrig dikning ofta kommer att beröra flera fastigheter. Men för att täckdikning skall få avsedd effekt fordras att vissa villkor är uppfyllda. Ett av dessa är att fallförhållandena medger att täckdikningsrör lägges på lämplig nivå i förhållande till markplanet. Är detta villkor icke uppfyllt genom fastighetens naturliga belägenhet, måste bättre fallförhållanden skapas. För genomförandet av en dylik åtgärd kan fastigheten tvingas att utsträcka dikningen utanför sin egen gräns. Föreligger intresse från grannfastigheterna uppstår frågan om ett samgående. För att minska det årliga underhållet samt för att erhålla bättre brukningsmöjligheter rörläggas ofta det gemensamma avloppet om så är möjligt med hänsyn till kostnaderna. Som regel skall den gemensamma dikningen föregå täckdikningen, som då får betraktas som en fullföljdsåtgärd. Från dessa utgångspunkter måste det anses motiverat att till täckdikningen räknas även den åtgärd, som erfordras för att få vattnet att lämna den egna fastigheten. De fastigheter, som ej är i behov av täckdikning men som ändock är så belägna att de besväras av vatten från annan fastighet och därför utför dikning med täckt ledning, kommer icke i åtnjutande av avdrag enligt propositionen. Enligt motionärernas uppfattning pekar de praktiska förhållandena på att kostnad för alla täckta avlopp i direkt anslutning till täckdikningsanläggning bör ingå i avskrivningsunderlaget för anläggningen. Rördikningar är ju främst en åtgärd för att möjliggöra bibehållandet av avkastningsnivån.

Till stöd för yrkandena i *motionerna I: 569 och II: 682* anföres i huvudsak följande. Utvecklingen av de produktionstekniska förutsättningarna

inom skogsbruket har lett till att kostnaden för en skogsvägsanläggning mer och mer fått karaktären av driftkostnad. Med hänsyn härtill har vid tillämpningen en viss avskrivning vid beskattningen medgivits för sådana kostnader. Praxis har emellertid varit skiftande. Det nu framlagda förslaget är att se som en anpassning av beskattningsreglerna till den faktiska utvecklingen. Det kan emellertid ifrågasättas huruvida en avgränsning av avskrivningsunderlaget till endast en tredjedel av anläggningskostnaden utgör en godtagbar avvägning. Med hänsyn till att en skogsvägsanläggning i många fall till viss del innebär en grundförbättring, som höjer skogsegendomens värde, finns enligt grunderna för skattelagstiftningen motiv för att icke hela anläggningskostnaden som allmän regel skall vara avdragsgill. Å andra sidan torde det knappast vara praktiskt lämpligt att för varje enskild anläggning beräkna ett hållbart avskrivningsunderlag. En regel om rätt till skattemässig avskrivning måste därför bygga på någon form av schablon. Vid schablonens bestämmande bör man ta hänsyn till den omständigheten, att byggandet av skogsvägar utgör en förutsättning för skogsprodukternas tillvaratagande och för tryggnad av råvarutillförseln till skogsindustrierna. Med våra dagars driftformer inom skogsbruket får kostnaderna för anläggande av skogsvägar i hög grad karaktären av driftkostnader. Framför allt vid bondeskogsbruket förekommer att ett virkesförråd inom visst område hopsparas för avverkning, och när det avverkningsmogna förrådet uttagits, förlorar vägen avsevärt i ekonomisk betydelse under längre eller kortare tid. Till bilden hör vidare, att skogsbruket intar en nyckelposition inom den svenska exportnäringen samtidigt som det arbetar i hård internationell konkurrens. Som ett led i olika åtgärder från det allmännas sida att främja den svenska skogsnäringens konkurrenskraft bör därför ingå att utforma skattelagstiftningen på sådant sätt, att anläggande av skogsvägar i varje fall icke möter hinder i skattelagstiftningen. Med hänsyn härtill anser motionärerna att ett avdragsunderlag om endast en tredjedel av anläggningskostnaden är för snäv. Ett avskrivningsunderlag av två tredjedelar utgör en från skilda synpunkter mera godtagbar avvägning.

Avskrivningsperiodens längd finner motionärerna väl avvägd. Däremot anser de avskrivningsbeloppets anknytning till varje beskattningsår för sig alltför stelt. Den föreslagna metoden innebär att därest ett visst års avskrivningsbelopp icke kan utnyttjas i sin helhet går den icke utnyttjade avskrivningsdelen förlorad. För att mera effektivt möjliggöra att det medgivna avskrivningsunderlaget helt kan utnyttjas bör avskrivningsregeln utformas så, att en på visst år fallande icke utnyttjad avskrivningsdel skall förskjutas och utnyttjas under något av de senare åren under 10-årsperioden. Då avskrivningen sker enligt fastställd avskrivningsplan i varje enskilt fall, bör tekniska hinder icke möta mot en sådan utformning.

Som motivering för yrkandena i *motionerna I: 570 och II: 686* anföres bl. a. Utbyggande av skogsbilvägar är av vital betydelse för skogsbruket, speciellt i norrlandslänen. I en av länsstyrelsen i Jämtlands län föranstaltad

utredning om skogstillgångarna i länet (SOU 1962: 1) har exempelvis påvisats ett utbyggnadsbehov för detta län av stamvägar med 2 100 km och bättre sekundärvägar med 2 000 km för en sammanlagd kostnad av 97 milj. kronor. Med nuvarande utbyggnadstakt skulle genomförandet av ett sådant utbyggnadsprogram ta en tid av ca 20 år. Det måste därför vara synnerligen angeläget att även med skattepolitiska medel kunna stimulera skogsvägsbyggandet.

Skogsbilvägarna utgör en nödvändig anpassning till den tekniska utvecklingen och de stigande arbetslönerna. De sakkunniga har också framhållit, att kostnaden härför mer och mer fått karaktären av driftkostnad. För den skattskyldige ter det sig svårbegripligt, att en kostnad, som varit nödvändig för att utvinna skogsavkastning från trakter där skogen kanske tidigare helt saknat rotvärde, icke skall få avdragas som omkostnad. Det kan uppenbarligen icke finnas fog för att begränsa avdragsrätten till endast 1/3 av anläggningskostnaden. I propositionen har ej anförts några sakliga argument till stöd för denna kvotberäkning. Det är också uppenbart, att en väginvestering inte höjer fastighetens värde med de återstående två tredjedelarna av investeringskostnaden. Då det förutsattes, att statsbidrag till väganläggning skall få avskrivas på en gång, blir följden att en skogsbilväg, som t. ex. finansierats till 50 % av statsmedel får avskrivas med 2/3 (hälften + 1/6), medan en väginvestering utan statsbidrag får avskrivas med endast 1/3. Motionärerna anser därför, att någon begränsning av avdragsrätten till viss kvotdel inte är motiverad.

Motionärerna kan heller inte biträda förslaget i propositionen beträffande avskrivningstiden. Behovet av avdrag är i regel störst det år investeringskostnaden skall betalas, eftersom skogsägaren för finansieringen oftast får tillgripa avverkning på den egna fastigheten. Det bör därför vara rimligt att kostnaden får avdragas på en gång eller under en kortare tidsperiod, förslagsvis fem år. När det gäller små belopp, som kan förekomma i större vägföretag med många delägare, måste också en uppdelning på många år onödigt komplicera och tynga taxeringsförfarandet.

I *motionen II: 605* framhåller motionärerna, att de enskilda utfartsvägarna kräver ombyggnad och förbättring på grund av den övergång som skett till tyngre fordon. Statsbidrag utgår i de flesta fall till dessa ombyggnader, men ändå belöper ganska betydande kostnader på de enskilda fastighetsägarna. Dessa kostnader finansieras vanligtvis genom upptagande av lån, som amorteras under ett visst antal år.

Det kan visserligen förekomma att fastigheterna genom förbättring av utfartsväg stiger i värde, men utvecklingen under senare tid visar, att ocentralt belägna fastigheter visar tendens att sjunka i värde. Då angivna istandsättningsarbeten är en följd av utvecklingen för upprätthållande av fastigheternas drift i oförminskad form, är det skäligt att kostnaderna för vägförbättringar blir avdragsgilla vid inkomsttaxeringen efter en viss avskrivningsplan.

Utskottets yttrande

I den förevarande propositionen framlägges på grundval av ett av skatte- lagssakkunniga avgivet betänkande förslag till bestämmelser om rätt till avdrag för värdeminskning å täckdikningsanläggningar och skogsvägar vid beräkning av inkomst av jordbruksfastighet. Förslaget, som innebär ett av- steg från en genomgående princip i skattelagstiftningen, nämligen att avdrag inte medges för avskrivning å markanläggningar, har ansetts motiverat av att nuvarande regler motverkar en ur olika synpunkter önskvärd ökning och effektivisering av investeringarna i täckdikningsanläggningar och skogs- vägar.

Riksdagen har tidigare vid flera tillfällen uttalat, att behovet av ändrade beskattningsregler är särskilt framträdande i fråga om markanläggningar av här ifrågavarande slag, vilka i ekonomiskt hänseende är av stor betydelse för jordbruket och skogsbruket. Med hänsyn härtill och då det i propo- sitionen framlagda förslaget torde vara ägnat att stimulera jordbrukarna till ökade investeringar i täckdikningsanläggningar samt till en snabbare och mer rationell utbyggnad av skogsvägarna, tillstyrker utskottet i princip förslaget om införande av rätt till värdeminskningssavdrag i inkomstskattan jordbruksfastighet för täckdikningsanläggningar och skogsvägar. Utskottet vill emellertid i likhet med departementschefen understryka, att ett avsteg från gällande beskattningsprinciper i berörda hänseende inte kan åberopas som skäl för liknande åtgärder i fråga om andra slag av markanläggningar. Behovet av ändrade skattebestämmelser för dylika anläggningar bör prövas först sedan allmänna skatteberedningen framlagt sina förslag. Det bör i det- ta sammanhang även anmärkas, att de föreslagna avskrivningsreglerna för täckdikningsanläggningar och skogsvägar i viss mån får betraktas som ett provisorium i avvaktan på allmänna skatteberedningens slutliga förslag.

Utskottet behandlar här efter förslaget rörande t ä c k d i k n i n g s a n - l ä g g n i n g a r n a. Härutinnan föreslås i propositionen att hela kostnaden för nyanläggning och omläggning av täckdikning skall få avskrivas med tio procent per år under tio på varandra följande år, oavsett om anlägg- ningens varaktighetstid är längre eller kortare än tio år. Har den skattskyld- ige erhållit statsbidrag eller annat bidrag för utförande av täckdikningsan- läggningen, får värdeminskningssavdrag endast åtnjutas å den del av an- läggningskostnaden, som den skattskyldige själv bestritt. Någon rätt att för- skjuta utnyttjade värdeminskningssavdrag till senare beskattningsår skall enligt förslaget icke föreligga. Om en täckdikningsanläggning utranteras, innan den är helt avskriven, får värdeminskningssavdrag åtnjutas även efter utranteringen i enlighet med den ursprungliga planen. Därast fastighet över- gått till ny ägare genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, får den ti- digare ägaren det år fastigheten avyttras på en gång åtnjuta avdrag för vad som återstår oavskrivet i beskattningshänseende av täckdikningskostnaden.

I övriga fall då fastighet övergått till ny ägare, exempelvis genom arv eller gåva, får den nye ägaren övertaga den tidigare ägarens avskrivningsplan och således tillgodoföra sig de värdeminskingsavdrag, som skulle ha tillkommit den förre ägaren, om denne fortfarande ägt fastigheten.

Enligt förslaget i propositionen skall i täckdikningsanläggning inbegripas även täckt avlopp, som är direkt anslutet till täckdikning, fram till huvudavlopp. I de likalydande motionerna I: 568 och II: 684 har hemställts att alla täckta avlopp, således även huvudavlopp, i direkt anslutning till täckdikning skall få inräknas i avskrivningsunderlaget.

Vid införande av rätt till värdeminskingsavdrag å täckdikningsanläggningar är det enligt utskottets mening nödvändigt, att gränsdragningen mellan sådana anläggningar och andra former av vattenavledning göres så klar, att svårigheter vid den praktiska tillämpningen av beskattningsreglerna i möjligaste mån undviks. Med den i propositionen föreslagna definitionen å begreppet täckdikningsanläggning skall i avskrivningsunderlaget endast inräknas kostnaderna för sugdiken och stamdiken men inte täckt huvudavlopp. Sådana avlopp utföres både som öppna och täckta diken men i det senare fallet med betydligt grövre rördimensioner än för täckdikningen i övrigt. Kostnaderna för täckta huvudavlopp blir därför relativt stora. Man kan heller inte räkna med att ett täckt avlopp har obegränsad varaktighetstid. Med den i propositionen givna begreppsbestämningen kan svårigheter uppkomma att vid taxeringen åstadkomma enhetliga bedömanden av vad som är att hänföra till själva täckdikningsanläggningen och till huvudavloppet. På grund härav och då det förefaller naturligt att täckt huvudavlopp betraktas som en integrerande del av själva täckdikningsanläggningen, tillstyrker utskottet bifall till yrkandet i motionerna I: 568 och II: 684, att i avskrivningsunderlaget skall inräknas alla täckta avlopp i direkt anslutning till täckdikning.

Om en skattskyldig inte kunnat utnyttja det på beskattningsåret enligt avskrivningsplanen belöpande värdeminskingsavdraget äger han enligt förslaget i propositionen inte rätt att förskjuta avdraget till ett senare beskattningsår. I den mån avdraget inte kan åtnjutas ett senare år i form av förlustavdrag, går han alltså förlustig rätten till avdrag. I de likalydande motionerna I: 567 och II: 683 har bl. a. hemställts att skattskyldig skall äga rätt att förskjuta ett vid taxeringen icke utnyttjat värdeminskingsavdrag till ett senare beskattningsår. Yrkande av i huvudsak samma innebörd har framställts i de likalydande motionerna I: 569 och II: 682. Motionärerna i sistnämnda motioner anser emellertid den begränsningen erforderlig, att ett utnyttjat värdeminskingsavdrag endast skall få åtnjutas senare under avskrivningsperioden.

Enligt förordningen om rätt till förlustutjämning vid taxering för inkomst bortfaller rätten till förlustavdrag, om förlusten för förluståret inte uppgår till 1 000 kronor. För att mera effektivt möjliggöra att det medgivna avskrivningsunderlaget i sin helhet kan utnyttjas vid taxeringen, bör skattskyldig enligt utskottets mening äga rätt att förskjuta utnyttjade värde-

minskningsavdrag. Bestämmelserna härom torde lämpligen kunna utformas på samma sätt som skett beträffande inventarier i punkt 3 c tredje stycket av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen. Utskottet tillstyrker således bifall till berörda yrkande i motionerna I: 567 och II: 683 och förordar att i punkt 2 b av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen införes bestämmelser om rätt att förskjuta icke utnyttjade värdeminskingsavdrag. Med det anförda anser sig utskottet även ha besvarat motionerna I: 569 och II: 682 i berörda del.

De avskrivningsregler, som i propositionen föreslagits för skogsvägar, överensstämmer i huvudsak med avskrivningsreglerna för täckdikningsanläggningar. Enda skillnaden är att endast en tredjedel av kostnaderna för anläggning och förbättring av skogsväg skall kunna avskrivas.

I de inbördes likalydande motionerna I: 565 och II: 685, I: 566 och II: 687 samt I: 569 och II: 682 har bl. a. hemställts att avskrivningsunderlaget för skogsvägar skall bestämmas till två tredjedelar av anläggningskostnaden och i de likalydande motionerna I: 570 och II: 686 att hela anläggningskostnaden skall få avskrivas.

Utskottet vill till en början erinra om att i propositionen inte ifrågasatts någon ändring av hittills vid beskattningen tillämpade principer för avdragsrätt i fråga om skogsvägar av mera tillfällig karaktär. Kostnad för anläggande av sådana enklare vägar skall även i fortsättningen betraktas som avdragsgill driftkostnad. Delade meningar kan självfallet råda om hur stor del av anläggnings- resp. förbättringskostnaden för en mer permanent skogsväg, som bör få avskrivas. Såsom skattelagssakkunniga och även departementschefen framhållit kan inte alla permanenta skogsvägar med normalt underhåll anses underkastade förslitning. Det torde vidare vara svårt att för närvarande tillförlitligen bedöma i vad mån den framtida utvecklingen inom skogsbruket kan komma att ställa andra och ökade krav på skogsvägarna. Med hänsyn till de osäkra faktorer, som måste läggas till grund vid avvägningen av hur stor del av anläggningskostnaden för permanenta skogsvägar, som bör bli föremål för avskrivning, och då det nuvarande inkomstbegreppet vid försäljning av fastighet inte avses skola ändras i anledning av den föreslagna avskrivningsrätten, anser utskottet för sin del, att tillräckliga skäl inte anförts för rätt till avskrivning å mer än en tredjedel av anläggningskostnaden. Utskottet kan således inte tillstyrka motionsyrkandena om att en större del av anläggningskostnaden för skogsvägar än som föreslagits i propositionen skall få avskrivas.

I de likalydande motionerna I: 570 och II: 686 har vidare yrkats att anläggningskostnaden för skogsväg efter den skattskyldiges eget val skall få avdragas på en gång eller under en femårsperiod efter vägens färdigställande.

Utskottet vill i anledning härav framhålla, att den i propositionen föreslagna avskrivningstiden på tio år är mycket kort med hänsyn till de permanenta skogsvägarnas varaktighetstid. Det är vidare ur taxeringssyn-

punkt mindre lämpligt, att den skattskyldige själv får välja vilken avskrivningstid som skall tillämpas. Av anförda skäl och då det är önskvärt att bestämmelserna om avskrivningsprocent och avskrivningstid är enhetliga för täckdikningsanläggningar och skogsvägar, anser sig utskottet inte heller kunna tillstyrka bifall till motionerna I: 570 och II: 686 i denna del.

I de likalydande motionerna I: 567 och II: 683 samt I: 569 och II: 682 har även beträffande skogsvägar yrkats rätt att förskjuta utnyttjade värdeminskingsavdrag till senare beskattningsår.

Med hänsyn till önskvärdheten av att avskrivningsreglerna för täckdikningsanläggningar och skogsvägar är utformade efter så långt möjligt enahanda grunder, tillstyrker utskottet, att vid taxeringen icke utnyttjade avdrag för värdeminskning å skogsvägar får förskjutas på samma sätt som utskottet tidigare föreslagit beträffande täckdikningsanläggningar.

I detta sammanhang behandlar utskottet jämväl den vid riksdagens början väckta motionen II: 605, vari hemställts om riksdagsskrivelse med begäran om utredning och förslag om att ombyggnads- och iståndsättningskostnader för enskild utfartsväg skall vara avdragsgilla vid beskattningen.

Till en början må erinras om departementschefens uttalande i förevarande proposition, att i de fall då skogsväg i sin sista del sammanfaller med inägoväg och med utfartsväg från gård, torde vägen till denna del i regel inte vara att anse som skogsväg. Det bör i detta sammanhang även framhållas, att statsbidrag i betydande utsträckning utgår för underhåll och byggande av enskilda vägar. För budgetåret 1961/62 har anslag till den enskilda väghållningen beviljats med tillhoppa 37,5 milj. kronor. Som jämförelse kan nämnas att anslaget för vägbyggnader å skogar i enskild ägo för samma budgetår uppgår till 7,7 milj. kronor. Mot bakgrunden härav kan det enligt utskottets mening inte anses särskilt angeläget att genom lättnader vid beskattningen stimulera till en ökad förbättring av de enskilda utfartsvägarna. Såsom utskottet inledningsvis framhållit är behovet av ändrade beskattningsregler mest framträdande i fråga om täckdikningsanläggningar och skogsvägar. De föreslagna avskrivningsreglerna för dessa slag av markanläggningar får, i enlighet med vad utskottet tidigare anför, i viss mån ses som ett provisorium i avvaktan på allmänna skatteberedningens slutliga förslag. Utskottet anser det inte lämpligt, att en särskild utredning tillsättes vid sidan av allmänna skatteberedningen för att utreda det i motionen behandlade spørsmålet, som är av tämligen begränsad räckvidd. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till utredningsyrkandet i motionen II: 605.

Utskottet behandlar härefter i kraftträdande bestämmelserna. I propositionen föreslås att bestämmelserna om rätt till värdeminskingsavdrag å täckdikningsanläggningar och skogsvägar första gången skall tillämpas vid 1963 års taxering.

En jordbrukare, som gjort omläggning av en gammal täckdikning, får

enligt nuvarande bestämmelser avdraga hela den på beskattningsåret belöpande kostnaden, men enligt förslaget i propositionen har han endast rätt till värdeminskningsskatt med tio procent per år under en tioårsperiod. I en till utskottet ingiven skrivelse har Sveriges lantbruksförbund fäst uppmärksamheten på att skattskyldig, som tillämpar brutet räkenskapsår, genom de föreslagna ikraftträdandebestämmelserna kan få sin avdragsrätt begränsad på ett sätt, som inte torde varit avsett. Om en jordbrukare år 1961 utfört omläggning av gammal täckdikning och om han på grund av att han tillämpar brutet räkenskapsår först år 1963 skall taxeras för ett beskattningsår, som delvis innefattar kalenderåret 1961, går han förlustig sin omedelbara avdragsrätt och får vid taxeringen endast avdraga tio procent av kostnaden.

I likhet med departementschefen finner utskottet det angeläget att den föreslagna lagstiftningen träder i kraft snarast möjligt. Skillnaden mellan omedelbar avdragsrätt och en avskrivning på tio år torde i regel inte vara större än att man kan bortse därifrån vid övergången mellan de olika avdragssystemen. Vid större differenser torde det i många fall vara möjligt att genom olika resultatutjämnande åtgärder neutralisera verkningarna därav. Det är emellertid ett relativt stort antal jordbrukare med bokföringsmässig inkomstredovisning, som tillämpar brutet räkenskapsår. På grund härav och då det ur rättvisesynpunkt är önskvärt, att avdragsrätten beträffande täckdikningar, som omlagts innan de nya bestämmelserna trätt i kraft, inte begränsas, förordar utskottet för sin del, att avskrivningsreglerna inte i något fall skall äga tillämpning beträffande räkenskapsår, som gått till ända före den 1 november 1962. Ikraftträdandebestämmelserna torde därför böra kompletteras med ett stadgande av denna innebörd.

För att undvika att en alltför skarp gräns drages mellan de nuvarande och de nya bestämmelserna föreslås i propositionen övergångsbestämmelser av innebörd, att viss andel av kostnaderna för nyanläggning och förbättring av täckdikning och skogsvägar under beskattningsåren 1960 och 1961 skall få avskrivas. Denna andel har för beskattningsåret 1960 bestämts till en tredjedel och för beskattningsåret 1961 till två tredjedelar. I fråga om skogsvägar skall dock den andel, som får upptagas såsom oavskriven anläggningsskostnad, beräknas å en tredjedel av kostnaden under respektive beskattningsår. Förutsättning för att avskrivningsrätt skall medgivas för investeringar, som gjorts innan de nya avskrivningsreglerna blir tillämpliga, är att den skattskyldige kan visa, att han under respektive beskattningsår haft kostnader för ifrågavarande markanläggningar, att kostnaderna inte bestriits av erhållna bidrag samt att avdrag för kostnaderna inte till någon del åtnjutits vid taxeringen.

I de likalydande motionerna I: 566 och II: 687 har hemställts att någon reduktion av avskrivningsunderlaget för beskattningsåren 1960 och 1961 inte skall ske i vidare mån än som följer av huvudregeln. Motionärerna i de likalydande motionerna I: 567 och II: 683 har däremot yrkat, att rätten

till avskrivning skall gälla nyanläggningar, som verkstälts under beskattningsåren 1957—1961, utan annan begränsning av avskrivningsunderlaget än som föranledes av huvudregeln rörande skogsvägar.

Enligt utskottets mening bör retroaktiv tillämpning av nya beskattningsregler endast undantagsvis tillgripas. I förevarande fall torde det dock vara motiverat med viss retroaktiv tillämpning med hänsyn till att de nya bestämmelserna generellt sett är betydligt förmånligare än de nuvarande och att övergången mellan de båda avdragssystemen därigenom blir mindre markerad. Övergångsbestämmelser av här ifrågavarande slag är emellertid ägnade att medföra svårigheter vid den praktiska tillämpningen. Det är därför nödvändigt att övergångstiden göres så kort som möjligt. På grund härav kan utskottet inte tillstyrka motionsyrkandena om att nyanläggningar och förbättringar, som verkstälts så lång tid som fem år före ikraftträdandet, skall få avskrivas.

Den föreslagna avtrappningsregeln för investeringskostnaderna har tillkommit för att åstadkomma en mjukare övergång till de nya bestämmelserna. Utskottet kan därför inte heller tillstyrka bifall till motionsyrkandena om att annan reduktion av avskrivningsunderlaget inte skall göras än som följer av huvudregeln i fråga om skogsvägar. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionerna I: 566 och II: 687 samt I: 567 och II: 683 i vad de avser övergångsbestämmelserna.

De delar av Kungl. Maj:ts förslag i propositionen, som icke ovan berörts, anser sig utskottet böra biträda.

Utskottet behandlar i detta sammanhang även de vid riksdagens början väckta, likalydande motionerna I: 342 och II: 416, vari yrkats att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om förslag till sådan ändring i kommunalskattelagen att avdragsrätt i någon form kan beviljas för nyanläggning genom skogsplantering.

I överensstämmelse med principen att avdrag vid beskattningen inte medges för grundförbättringskostnader har utgift för plantering av skog på mark, som tidigare inte varit skogbärande, i rättspraxis ansetts hänförlig till icke avdragsgill kostnad.

Den i motionerna behandlade frågan var föremål för bedömande senast vid föregående års riksdag. I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 15 framhöll bevillningsutskottet bl. a., att visst fog förelåg för en omprövning av avdragsfrågan. Emellertid hade i anslutning till införande år 1959 av nya regler rörande beskattningen av skog i samband med nyttjanderättsupplåtelse från riksdagens sida uttalats önskemål om en allmän översyn av reglerna för skogsbeskattningen. Då det syntes lämpligt att förevarande spörsmål ägnades uppmärksamhet i dylikt sammanhang ansåg sig utskottet icke böra tillstyrka motionsyrkandet om ett separat förslag i fråga om avdrag för skogsplanteringskostnad.

Utskottet har vid sin förnyade prövning av frågan inte funnit anledning frånträda sin tidigare intagna ståndpunkt. Därjämte vill utskottet erinra

om att i årets statsverksproposition föreslagits en höjning av statsbidraget till skogsodling från 2,9 milj. kronor till 4,6 milj. kronor under nästkommande budgetår. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till skrivelseyrkandet i motionerna I: 342 och II: 416.

Utskottets hemställan

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen — med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 56 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas och i anledning av de inbördes likalydande motionerna I: 567 av herrar Nils-Eric Gustafsson och Sundin samt II: 683 av herrar Fälldin och Antonsson, I: 568 av herr Nils Theodor Larsson m. fl. och II: 684 av herr Hansson i Önnarp m. fl. samt I: 569 av herr Olofsson m. fl. och II: 682 av herr Anthy m. fl. — måtte antaga det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i kommunal-skattelagen den 28 september 1928 (nr 370) med de ändringar, att punkt 2 b av anvisningarna till 22 § och ikraftträdandebestämmelserna erhåller följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

Kungl. Maj:ts förslag

Anvisningar

till 22 §.

b. Avdrag medgives i form av årliga värdeminskningssavdrag för sådan kostnad för täckdikningsanläggning som bestritts av den skattskyldige och avser arbete, vilket utförts under tid han ägt fastigheten och vilket icke utgjort reparation eller underhåll. Avdraget skall beräknas enligt avskrivningsplan och för år räknat utgöra tio procent av kostnaden, ändå att anläggningens varaktighetstid är längre eller kortare än tio år. Motsvarande skall gälla i fråga om kostnad för skogsväg, dock att endast en tredjedel av sådan kostnad må utgöra underlag vid beräklandet av de årliga värdeminskningssavdragen.

Utskottets förslag

Anvisningar

till 22 §.

b. Avdrag medgives i form av årliga värdeminskningssavdrag för sådan kostnad för täckdikningsanläggning som bestritts av den skattskyldige och avser arbete, vilket utförts under tid han ägt fastigheten och vilket icke utgjort reparation eller underhåll. Avdraget skall beräknas enligt avskrivningsplan och för år räknat utgöra tio procent av kostnaden, ändå att anläggningens varaktighetstid är längre eller kortare än tio år. Motsvarande skall gälla i fråga om kostnad för skogsväg, dock att endast en tredjedel av sådan kostnad må utgöra underlag vid beräklandet av de årliga värdeminskningssavdragen. *Har skattskyldigs jordbruksfastighet för*

Kungl. Maj:ts förslag

Utskottets förslag

visst år utvisat förlust eller så ringa överskott, att den skattskyldige vid beräkning av nettointäkten av fastigheten ej kunnat utnyttja det på året belöpande avdraget, skola beträffande rätt för den skattskyldige att tillgodoräkna sig det resterande avdraget för senare år bestämmelserna i punkt 3 c tredje stycket av anvisningarna till 29 § äga motsvarande tillämpning.

Har fastighet — — — årliga värde-minskningsavdrag.

I täckdikningsanläggning inbegripes även täckta avlopp i direkt anslutning till täckdikning, dock ej huvudavlopp.

Med skogsväg — — — till byggnad.

Har fastighet — — — årliga värde-minskningsavdrag.

I täckdikningsanläggning inbegripes även täckta avlopp i direkt anslutning till täckdikning.

Med skogsväg — — — till byggnad.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola äga tillämpning i fråga om 1962 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1962 och tidigare år.

I samband — — — följande iakttagas.

Om den — — — är fråga.

Vad nu — — — nämnda beskattningsår.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Äldre bestämmelser skola fortfarande äga tillämpning i fråga om 1962 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1962 och tidigare år.

De nya bestämmelserna skola dock i intet fall äga tillämpning beträffande räkenskapsår, som gått till ända före den 1 november 1962.

I samband — — — följande iakttagas.

Om den — — — är fråga.

Vad nu — — — nämnda beskattningsår.

B) att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 342 av herr Ringaby m. fl. och II: 416 av herr Magnusson i Tumhult m. fl.;

2) de likalydande motionerna I: 565 av herr Bengtson m. fl. och II: 685 av herr Hedlund m. fl.;

3) de likalydande motionerna I: 566 av herr Eskilsson m. fl. och II: 687 av herr Nilsson i Svalöv m. fl.;

4) de likalydande motionerna I: 567 av herrar Nils-Eric Gustafsson och Sundin samt II: 683 av herrar Fälldin och Antonsson;

5) de likalydande motionerna I: 568 av herr Nils Theodor Larsson m. fl. och II: 684 av herr Hansson i Önnarp m. fl.;

6) de likalydande motionerna I: 569 av herr Olofsson m. fl. och II: 682 av herr Antby m. fl.;

7) de likalydande motionerna I: 570 av herr Widén samt II: 686 av herrar Jönsson i Ingemarsgården och Larsson i Norderön; ävensom

8) motionen II: 605 av herr Börjesson i Glömminge m. fl., måtte, i den mån de icke kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört och hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Stockholm den 12 april 1962

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Einar Eriksson*, Erik Jansson*, fröken Ranmark, herrar Stefansson*, Yngve Nilsson*, Wärnberg, Lundström, Gösta Jacobsson och Sundin; samt

från andra kammaren: herrar Nilsson Svalöv, Engkvist, Christenson i Malmö, Andersson i Essvik, Eriksson i Bäckmora, Kristenson i Göteborg, Nyström*, fru Skantz, herrar Enskog och Björkman.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservationer

I) *Angående begreppet täckdikningsanläggning och rätten att förskjuta outnyttjade värdeminskningssavdrag*

av herrar *John Ericsson, Einar Eriksson, Erik Jansson, fröken Ranmark, herrar Wärnberg, Engkvist, Andersson* i Essvik, *Kristenson* i Göteborg och *Nyström* samt fru *Skantz*, vilka

dels ansett att utskottets yttrande bort ha följande lydelse:

I den — — — (= utskottet s. 12 rad 2 uppfifrån—s. 13 rad 9 uppfifrån)
— — — i avskrivningsunderlaget.

I sitt betänkande hade skattelagssakkunniga i begreppet täckdikningsanläggning endast inbegripit de arbeten, som utförts på åkern men däremot inte de för dikningen erforderliga avloppen. Det nuvarande begreppet täckdikning i punkt 7 av anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen torde enligt gällande rättspraxis inte omfatta täckta avlopp. Då det under remissbehandlingen uttalats farhågor för att vissa svårigheter skulle uppstå att avgöra vad som är att hänföra till täckdikning, har departementschefen i författningstexten intagit en bestämmelse om att i täckdikningsanläggning skall inbegripas även täckta avlopp i direkt anslutning till täckdikning, dock ej huvudavlopp. Därigenom kommer i avskrivningsunderlaget att inräknas endast kostnader för sugdiken och stamdiken. Utskottet kan för sin del ansluta sig till en sådan bestämning av begreppet täckdikningsanläggning, enär därigenom allt vad som i realiteten är att hänföra till täckdikning torde omfattas av definitionen. Däremot bör enligt utskottets mening huvudavlopp, vilka utföres både som öppna och täckta diken, men i det senare fallet med betydligt grövre rördimensioner än dikningen i övrigt, inte inräknas i avskrivningsunderlaget. Med hänsyn till det sätt, varpå huvudavlopp utföres, bör det i regel inte möta några svårigheter att avgöra vilka kostnader, som skall inräknas i avskrivningsunderlaget, även om huvudavlopp lämnas utanför. I de fåtal fall då svårigheter kan uppstå att bedöma var täckdikningsanläggningen i skattetekniskt hänseende slutar, torde det, såsom departementschefen framhållit, vara lämpligt att beskattningsmyndigheterna inhämtar yttrande i frågan från vederbörande lantbruksnämnd. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till yrkandet i motionerna I: 568 och II: 684.

Om en — — — (= utskottet s. 13 rad 17—rad 6 nedifrån) — — — under avskrivningsperioden.

Utskottet vill till en början erinra om att enligt gällande bestämmelser föreligger inte i någon förvärvskälla rätt att förskjuta vid taxeringen outnyttjade värdeminskingsavdrag i fråga om byggnader. Mot bakgrunden härav torde det vara oegentligt att införa förskjutningsrätt i fråga om markanläggningar av här ifrågavarande slag. Det torde därjämte böra uppmärksammas att i samband med införandet av lagstiftningen om rätt till förlustutjämning ifrågasattes om inte den rätt att förskjuta outnyttjade värdeminskingsavdrag, som i viss utsträckning gäller i fråga om inventarier, borde upphävas. I propositionen nr 30 till 1960 års riksdag uttalade föredragande departementschefen, att det i samband med införande av rätt till förlustutjämning i och för sig vore önskvärt att överse reglerna om planlig avskrivning, men departementschefen ansåg sig för det dåvarande inte böra förorda detta med hänsyn till att en omarbetning av avskrivningsreglerna måste föregås av en närmare utredning. Sedan rätt till öppen förlustutjämning numera införts i skattelagstiftningen bör, såsom departementschefen framhållit i förevarande proposition, avskrivningsreglerna inte kom-

pliceras med rätt att förskjuta utnyttjade värdeminskingsavdrag. Med hänsyn till möjligheterna till förlustutjämning synes man inte behöva befara, att avskrivningarna med en tioårig avskrivningstid blir så stora, att avdragen i regel inte kan utnyttjas. Man bör i detta sammanhang heller inte bortse från det för de skattskyldiga gynnsamma förhållandet, att värdet av täckdikningsanläggningar och skogsvägar i många fall är så stort, att det kan påverka fastighetens taxeringsvärde i höjande riktning och därigenom öka avskrivningsunderlaget för byggnader. Av anförda skäl anser sig utskottet inte kunna förorda bifall till yrkandena i motionerna I: 567 och II: 683 samt I: 569 och II: 682 om rätt att förskjuta utnyttjade värdeminskingsavdrag utan tillstyrker propositionen i denna del.

De avskrivningsregler, — — — (= utskottet s. 14 rad 9 uppfifrån—s. 15 rad 8 uppfifrån) — — — senare beskattningsår.

Med hänsyn till önskvärheten av att avskrivningsreglerna för täckdikningsanläggningar och skogsvägar är utformade efter så långt möjligt enahanda grundar och under hänvisning till vad ovan anförts i fråga om täckdikningsanläggningar kan utskottet inte tillstyrka bifall till motionsyrkandena om rätt att förskjuta icke utnyttjade värdeminskingsavdrag å skogsvägar.

I detta — — — (= utskottet s. 15 rad 14 uppfifrån—s. 18 rad 4 uppfifrån) — — — och II: 416.

dels ock ansett att utskottet bort hemställa,

A) att riksdagen — med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 56 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas — måtte antaga det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) med den ändringen, att ikraftträdandebestämmelserna erhåller följande såsom *reservanternas förslag* betecknade lydelse:

Kungl. Maj:ts förslag

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling; *dock* att äldre bestämmelser fortfarande skola äga tillämpning i fråga om 1962 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1962 och tidigare år.

Reservanternas förslag

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Äldre bestämmelser skola fortfarande äga tillämpning i fråga om 1962 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1962 och tidigare år.

De nya bestämmelserna skola dock i intet fall äga tillämpning beträffande räkenskapsår, som gått till ända före den 1 november 1962.

Kungl. Maj:ts förslag

I samband — — — följande iakttagas.

Om den — — — är fråga.

Vad nu — — — nämnda beskattningsår.

Reservanternas förslag

I samband — — — följande iakttagas.

Om den — — — är fråga.

Vad nu — — — nämnda beskattningsår.

B) att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 342 av herr Ringaby m. fl. och II: 416 av herr Magnusson i Tumhult m. fl.;

2) de likalydande motionerna I: 565 av herr Bengtson m. fl. och II: 685 av herr Hedlund m. fl.;

3) de likalydande motionerna I: 566 av herr Eskilsson m. fl. och II: 687 av herr Nilsson i Svalöv m. fl.;

4) de likalydande motionerna I: 567 av herrar Nils-Eric Gustafsson och Sundin samt II: 683 av herrar Fälldin och Antonsson;

5) de likalydande motionerna I: 568 av herr Nils Theodor Larsson m. fl. och II: 684 av herr Hansson i Önnarp m. fl.;

6) de likalydande motionerna I: 569 av herr Olofsson m. fl. och II: 682 av herr Antby m. fl.;

7) de likalydande motionerna I: 570 av herr Widén samt II: 686 av herrar Jönsson i Ingemarsgården och Larsson i Norderön; ävensom

8) motionen II: 605 av herr Börjesson i Glömminge m. fl., icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

II) Angående avskrivningsunderlaget för skogsvägar

av herrar *Stefanson, Yngve Nilsson, Lundström, Gösta Jacobsson, Sundin, Nilsson* i Svalöv, *Christenson* i Malmö, *Eriksson* i Bäckmora, *Enskog* och *Björkman*, vilka — under åberopande av innehållet i de inbördes likalydande motionerna I: 565 av herr Bengtson m. fl. och II: 685 av herr Hedlund m. fl., I: 566 av herr Eskilsson m. fl. och II: 687 av herr Nilsson i Svalöv m. fl., I: 567 av herrar Nils-Eric Gustafsson och Sundin samt II: 683 av herrar Fälldin och Antonsson samt I: 569 av herr Olofsson m. fl. och II: 682 av herr Antby m. fl., samtliga motioner såvitt här är i fråga — ansett, att punkten 2 b av anvisningarna till 22 § och ikraftträdandebestämmelserna i det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) bort ha följande lydelse.

Anvisningar

till 22 §.

b. Avdrag medgives i form av årliga värdeminskningssavdrag för sådan kostnad för täckdikningsanläggning som bestritts av den skattskyldige och avser arbete, vilket utförts under tid han ägt fastigheten och vilket icke

utgjort reparation eller underhåll. Avdraget skall beräknas enligt avskrivningsplan och för år räknat utgöra tio procent av kostnaden, ändå att anläggningens varaktighetstid är längre eller kortare än tio år. Motsvarande skall gälla i fråga om kostnad för skogsväg, dock att endast två tredjedelar av sådan kostnad må utgöra underlag vid beräkandet av de årliga värdeminskningsavdragen. Har skattskyldigs jordbruksfastighet för visst år utvisat förlust eller så ringa överskott, att den skattskyldige vid beräkning av nettointäkten av fastigheten ej kunnat utnyttja det på året belöpande avdraget, skola beträffande rätt för den skattskyldige att tillgodoräkna sig det resterande avdraget för senare år bestämmelserna i punkt 3 c tredje stycket av anvisningarna till 29 § äga motsvarande tillämpning.

Har fastighet — — — (= propositionen) — — — årliga värdeminskningsavdrag.

I täckdikningsanläggning inbegripes även täckta avlopp i direkt anslutning till täckdikning.

Med skogsväg — — — (= propositionen) — — — till byggnad.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Äldre bestämmelser skola fortfarande äga tillämpning i fråga om 1962 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1962 och tidigare år.

De nya bestämmelserna skola dock i intet fall äga tillämpning beträffande räkenskapsår, som gått till ända före den 1 november 1962.

I samband — — — (= propositionen) — — — följande iakttagas.

Om den skattskyldige under de beskattningsår, för vilka taxering i första instans verkställdes åren 1961 och 1962, haft kostnader för nyanläggning och förbättring av täckdikning eller skogsvägar och om han visar, att arbetena utförts under den tid han ägt fastigheten samt att kostnaderna bestritts av honom själv och att avdrag för desamma icke till någon del åtnjutits vid taxeringen, må vid 1963 års taxering eller, vid omläggning av räkenskapsår, 1964 års taxering kostnaderna upptagas såsom oavskriven anläggningskostnad med hela beloppet såvitt angår täckdikningsanläggning och med två tredjedelar av beloppet såvitt angår skogsvägar. Avdrag för — — — (= propositionen) — — — är fråga.

III) Angående enskild utfartsväg

av herrar Sundin och Eriksson i Bäckmora, vilka — under åberopande av innehållet i motionen II: 605 av herr Börjesson i Glömminge m. fl. — ansett, att utskottet bort hemställa,

att riksdagen med bifall till nämnda motion måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag att ombyggnads- och istandsättningskostnader för enskild utfartsväg skall vara avdragsgilla vid beskattning av inkomst av fastighet.